

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redaktie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Alle einden der aarde

Alle einden der aarde zullen het gedenken en zich tot de Heere bekeren. Psalm 22:28b

Er is een zekere bloem, die de naam draagt van Passiebloem. In deze bloem toch meent men, in stengel, blad en kelk, afgebeeld te zien, de banden, geselroede, kruis en doornenkroon, waarmede Christus gepijnigd, geseld en doorstoken werd. Voorwaar wanneer men de psalmbundel een rozenhof zou noemen, dan is deze 22ste psalm zulk een passiebloem. Immers in deze roerendschone psalm klaagt David zijn smart uit, en daarin beluisteren wij profetisch het lijden, dat over Christus komen zou en de heerlijkheid daarna volgende.

Ja, hier wordt bezongen de kruistriomf van Vorst Messias.

Aijéleth hasschachar, wat betekent: hinde des dageraads, staat in verband met de inhoud van deze lijdenspsalm. Christus was als een zwaar gewonde en gejaagde hinde in Zijn lijden, maar voor Hem brak de dageraad aan. Ja 't is of we hier een stem horen, als eenmaal tot Mozes: „Ontbind de schoenen van u voeten, want de grond waarop gij staat is heilig land.”

Want als een donderslag klinkt ons in 't begin van deze psalm tegen, de diepste klacht van de Man van smarten: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”

Dit vierde kruiswoord, dat door de lieflijke in psalmen wordt uitgeklaagd zouden we kunnen noemen: het allerdiepste punt van Christus' lijden. In dit woord toch vatten zich samen de ontzettende benauwdheden, helse angsten, smart en zielelijden van de Man van smarten. Hier zinkt Hij neer onder het heilig ongenoege van God. Hier is het wraakzwaard van Gods gerechtigheid, hier wordt Hij verscheurd en verteerd.

Doch neen, niet verteerd, want al werd Hij als een lam ter slachting geleid, toch heeft Hij als de Leeuw uit Juda's stam overwonnen. En daarom noemden we deze psalm de kruistriomf van Vorst Messias. Want nadat Hij de strijd heeft gestreden, de pers alleen heeft getreden, zo stijgt Hij straks op vanuit dit strijdperk en neemt Zijn ganse kerk mee op als een buit; „De kerker werd Uw buit, o Heere, Gij zaagt Uw strijd bekronen”, enz. We zien daarom een sterke overgang tussen het 22ste en het 23ste vers. Daar wordt in de volgende verzen in heilige geestdrift bezongen welke vrucht die overwinning voor Christus Zelf is. En nu, die vrucht bestaat ook in: „alle einden der aarde zullen het gedenken”. Zij zullen gedenken het lijden van Christus, in 't evangelie ons voorgesteld.

En het voorwerp en de inhoud van dat evangelie is de gekruiste, maar daarna ook de verheerlijkte Christus.

Zij zullen gedenken een stervende liefde, ja de liefde van Hem, Die als het Lam van God, ge-

hoorzaam zijnde aan de Raad des Vredes, het altaar is bestegen van God de Rechter.

Zij zullen gedenken welk een offer is gebracht, welke de verdienende oorzaak is van hun zaligheid. Gedenken, dat is ingedachten brengen, zich herinneren, ergens melding van maken. Gods Woord nu is vol van dit gedenken. Het Oude Testament sprak reeds van het Lam dat geslacht is. Het wees heen naar Hem: het manna en de steenrots in de woestijn, de slang die verhoogd werd door Mozes. Kortom de ganse dienst des ouden verbonds met zijn priesterscharen en offertonen was een schaduw van toekomstige dingen.

Alle einden der aarde. Met Christus toch is de muur der afscheidsels tussen Jood en heiden verbroken en gaat dan ook de kruisbanier van volk tot volk en is dit woord van onze tekst tevens een rijke belofte, dat het Evangelie van een lijdende en verhoogde Borg gepredikt zal worden in alle talen tot alle volken en natiën. Niet alleen Joden maar ook: Zover de blindste volken wonen, tot Hem bekeer. Ja, door Woord en sakrament: „Doe dat tot Mijn gedachtenis”. Verkondig de dood des Heeren totdat Hij komt.

Het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan.

En dit was voor de lijdende Borg ook het loon op Zijn Middelaarswerk: „Die om de vreugde, die Hem was voorgesteld, het kruis heeft verdragen en de schande veracht”.

En dan op het Pinksterfeest zal het in vervulling gaan: „Ik zal uitstoten de Geest der genade en der gebeden, en zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben”.

Ja, alle einden der aarde zullen het gedenken en zich tot de Heere bekeren.

Zij zullen zich bekeren. Dit is een nadere wel-daad, die afvloeit van het kruis. De bekering is als 't ware de reflex van het gedenken. Het is de vrucht van de prediking van het Evangelie des kruises. Het is als 't ware de echo van het Evangelie. Want zegt Paulus: „Hoe zullen ze Hem aanroepen in Welke zij niet geloofd hebben, en hoe zullen zij in Hem geloven van Welke zij niet gehoord hebben, en hoe zullen ze horen, zonder die hen predikt? Zo is dan het geloof uit het gehoor en het gehoor door het Woord van God”.

Bekering wil eigenlijk zeggen: omkering. Dit is noodzakelijk voor U en voor mij. En van de verloren zoon lezen wij: „en tot zichzelf gekomen zijnde”. En van Efraïm in Jeremia 31: „en nadat ik met mijzelf bekend ben gemaakt, heb ik berouw gehad”. Immers wanneer God een werk van vrije genade vestigt in het hart van een zondaar, komt Hij hem door ontdekkende genade te leiden in een verloren paradijs, naar wat we lezen in Zondag 3: „Vanwaar komt dan zulk een verdorven

VAN DE ADMINISTRATIE

Nu de vakantietijd weer nadert willen wij voor ons blad uw bijzondere aandacht vragen. Neem „Bewaar het Pand” mee, en geef het ter lezing in de omgeving waar u de vakantietijd doorbrengt. Verleden jaar mochten wij daardoor verschillende abonnees ontvangen en wij rekenen ook nu weer op aller medewerking. Proefnummers worden op verzoek gaarne toegezonden. Ook ditmaal mogen wij weer melding maken dat extra werd ontvangen f 207,25 waaronder 2 x f 50,- en 1 x f 10,- via Ds. Slagboom. Zo blijven de giften voortdurend vloeien, waardoor wij in staat zijn ons blad te doen voortbestaan. Er is een voortdurende medewerking nodig, waartoe wij al onze abonnees opwekken.

Wegens vakantie zullen wij één maal moeten overslaan om mededelingen te doen, en wij verwachten dat er dan dubbele berichten kunnen worden doorgegeven. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, Van Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

VAN DE REDAKTIE

Er wordt aandrang op onze redaktie uitgeoefend om te bevorderen, dat wordt overgegaan tot de uitgave van preken en daarvoor een aantal predikanten uit te nodigen. Onze redaktie wil in principe haar medewerking hiertoe wel verlenen. Met het oog daarop wil zij eerst onderzoeken, of voor deze preken voldoende belangstelling zal bestaan. De uitgave moet financieel mogelijk zijn. Ook moet de vraag onder ogen worden gezien, op welke wijze de verschijning moet plaats vinden: periodiek telkens een preek of b.v. eens per jaar een aantal preken in boekvorm.

In verband hiermee verzoeken wij belangstellenden hiervoor zich voorlopig als abonné aan ons te willen opgeven en eventueel mee te delen voor hoeveel abonnementen men wil instaan.

Aan de hand van binnenkomende reacties kunnen we dan later mededelen in hoeverre tot de uitgave kan worden overgegaan. Als er enige medewerking is, hebben we er wel goede hoop op.

B.

aard des mensen? Antw.: Uit de val en ongehoorzaamheid van onze eerste ouders”. In het paradijs toch hebben we ons omgekeerd, afgewend van onze Schepper en Weldoener. En zo treedt de mens steeds verder van God af, op de brede weg des verderfs. Ja zo staan we allen met de rug naar God toe.

We hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods. En als God door Zijn Woord, gelijk als tot Adam, tot de mens roept: „Waar zijt gij”? Dan, omgekeerd op de weg van Gods heilig aangezicht, zo worden de binnenkamers van de buik doorlicht en worden al onze zonden gesteld voor Zijn heilig aangezicht. Geplaatst voor de spiegel van Zijn heilige wet die de echo van Gods deugden en anderszins de spiegel van onze zonden is, zien we onszelf melaats van de kruin van ons hoofd tot de zool van onze voeten.

Voorwaar, de mens geboren in een verbroken werkverbond, wanneer hij alzo zichzelf leert kennen in zijn schuld en verdoemelijkheid, waaraan verbonden de straf der zonde, de dood, beproeft, gelijk als Adam, zich te bedekken met de vijgebladeren van de werken

der wet. Doch bij ontdekkend licht van Gods Geest leert hij:

Hoe ik dieper poog te delven
Hoe ik meer bederf ontmoet
Och, ik wanhoop aan mijzelve.

Wat zal 't nu een wonder zijn voor zulk één, die van alle eigengelegde gronden, als een omkomend mens in zichzelf, als een gans verlorene, hel- en doemwaardige, leert zien op een stervende liefde. Zij zullen dat sterven overdenken, dat sterven inleven, ja, zich tot de Heere bekeren, met het: „Heere bekeer mij tot U, dan zal ik bekeerd zijn”. Wanneer Christus ontdekt wordt in Zijn noodzakelijkheid en dierbaarheid, als de van God geschonken Borg voor een gans verloren volk, dan toch leren wij als een uitgewerkt

schepsel aanschouwen een uitgewerkte zaligheid. Maar zulkéén kan ook niet rusten, dan alleen in de toegepaste en toegerekende gerechtigheid door de Heilige Geest, omnu tot troost van zijn ziel te ervaren:

Dit trooste mijn geweten,
Het is al voor mij geschied.

Op deze toepassing komt het aan, om de vrucht van Christus' lijden, ook straks in de stervensure te ervaren:

'k Houd dan in stervenssmarten
Het oog op 't kruis gericht.
En klem dat vast aan 't harte
Zo valt het sterven licht.

S.

S.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

58

Getrouw heeft krachtig gesproken, de naam des Heeren verheerlijkt, maar nu moet hij zwijgen en luisteren naar het vonnis dat over hem zal uitgesproken worden.

Alvorens de heren van het gerecht in de gelegenheid gesteld worden hun vonnis over Getrouw uit te spreken, gevoelde de rechter zich verplicht hem nog eens met de wet van hun vorst bekend te maken. Ogenschijnlijk nemen zij de zaak met alle voorzichtigheid zeer gewichtig op. En dan laat de rechter om klaarheid te geven in het recht der wet, de geschiedenis spreken: „In de dagen van de grote Farao, dienaar van onze vorst, werd er een wet uitgevaardigd, dat, om te verhinderen, dat de belijders van een vreemde godsdienst te zeer zouden vermenigvuldigen en te machtig zouden worden, men hun pas geboren knaapjes in het water zou werpen. En in de dagen van Nebukadnezar, een ander van zijn dienaren, werd er een bevel uitgevaardigd, dat al wie niet zou nedervallen en het gouden beeld aanbidden, geworpen zou worden in de vurige oven. En in de dagen van Darius werd er een bevel uitgevaardigd, dat al wie gedurende enige tijd een verzoek zou doen aan enig God behalve aan hem, in de kuil der leeuwen zou geworpen worden. Deze wetten zijn, wat haar inhoud betreft door de beschuldigde overtreden, en dat niet alleen in zijn gedachten, 't geen reeds een onvergefelijke misdaad zou zijn, maar ook in woord en daad, en daarom behoort hij met grote gestrengheid gestraft te worden.

Wat de wet van Farao betreft, zij was een toepassing waar nog geen misdaad bestond, met het doel misdaad te voorkomen, maar hier is misdrijf geschied. En wat de beide andere wetten betreft, door zijn spreken tegen onze godsdienst heeft hij getoond dat hij ze overtreden en daarmee de dood verdiend heeft.”

Voor een gerecht zonder een diepgaand rechtsgevoel, had het betoog van de rechter ten volle rechtsgeldigheid. De gezworenen die eerst ieder afzonderlijk het vonnis over hem uitspraken, besloten daarna eenparig hem voor de rechter schuldig te verklaren.

Het eerst sprak *Blinde*, de voorzitter, en zeide: „Ik zie duidelijk, dat deze man een ketter is”. Toen zeide *Nietgoed*: „Weg van de aarde met zulk één!” „Ja”, riep *Kwaadwillig*, „want ik kan hem voor mijn ogen niet zien!” „Weg met hem!” riep *Minnelust*, „ik heb hem nooit kunnen uitstaan!” „Ik evenmin”, zeide *Losbandig*, „want hij heeft altijd onze weg veroordeeld!” „Hang hem op!” riep *Stijfhoofdig*. „Hij is mij een doorn in het oog!” riep *Vijandschap*. „Een schurk is hij”, gilte *Leugenaar*. „Hij is nog te slecht voor de galg!” oordeelde *Wreedard*. „Laten wij hem uit de weg ruimen!” riep *Lichthater* uit. En *Onverzoenlijk* zeide: „Al bood men mij de gehele wereld, ik zou mij niet met hem willen verzoenen. Wij moeten zonder uitstel het doodvonnis over hem uitspreken”. En zo geschiedde het. Hij werd nu veroordeeld en weggevoerd om de op de wreedste wijze ter dood gebracht te worden. Eerst werd hij gezeseld, toen doorstoken met messen, gestenigd, en

eindelijk aan een staak tot as verbrand. En zo kwam *Getrouw* aan zijn einde.

Staande in het geloof, dat de wereld met al haar boosheid en bitterheid overwint, was het oog van *Getrouw* gevestigd op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus Christus, Dewelke, voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God”.

Nu zag ik, zo wordt ons betuigd, dat achter de menigte een wagen en paarden op *Getrouw* stonden te wachten, en zodra zijn vijanden met hem klaar waren, werd hij opgenomen en onmiddellijk door de wolken gedragen en met triomfgeschal langs de kortste weg naar de hemelstad gevoerd.

Terwijl het aardse huis van *Getrouw* verteerd werd door de kracht van het vuur, kreeg hij een gebouw van God, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. Tot verheerlijking van Christus in het dragen van de middelaarskroon, heeft *Getrouw* in de krachten van zijn Heere de martelaarskroon blijmoedig mogen aanvaarden.

Aan de Pelgrim werd enig uitstel verleend en hij werd teruggevoerd naar de gevangenis, waar hij enige tijd bleef. Maar Hij, die alle dingen bestuurt en de woede van Zijn vijanden beteugelt, beschikte het zo, dat de Pelgrim aan hun handen wist te ontkomen en zijn weg kon vervolgen. En terwijl hij voortging, zong hij:

Getrouw, gij hebt trouw uw Heere beleden
En delen zult gij in Zijn heerlijkheden,
Terwijl de ontrouwen, na de korte duur
Van schijnvreugd, wenen in het helse vuur.
Zing dan, *Getrouw*, zing, Uw naam blijft groot.

En gij, gij leeft, al hebben ze u gedood.

De vijanden denken de kerk des Heeren op deze wijze uit te roeien, maar zij weten niet dat het bloed der martelaren het zaad der kerk is. En dat wordt ook hier aanschouwd. Nu zag ik in mijn droom, dat de Pelgrim niet alleen was toen hij verder reisde, want iemand, wiens naam was *Hoop*, en die getroffen was door de indruk, die de woorden en daden en het lijden van de Pelgrim en *Getrouw* op hem hadden gemaakt, had zich bij hem gevoegd. Ook had hij de Pelgrim voorgesteld een vriendschapsverbond te sluiten en gezamenlijk verder te gaan. Zo stierf de één om der waarheid getuigenis te geven en het was als verrees uit zijn as een ander om de ledige plaats naast de Pelgrim te vervullen. *Hoop* deelde hem nog mee, dater vele anderen waren van de lieden, die zij op de kermis hadden gezien, welke hem weldra zouden volgen.

Maar de reizigers die de Pelgrim voorshands kwamen te ontmoeten met allerlei geredeneer vanuit de godsdienst, leefden niet vanuit het beginsel der oprechtheid. Wij behoevenze voor u niet bij name te noemen als u maar let op het gemis van de vreze des Heeren. Het zijn mensen die alles *weten, hebben en kunnen*.

Van de beleving van het afhankelijk zijn en onwaardig zijn, met gebondenheid aan de troon van Gods genade, ontmoet u bij dat geslacht niet. Door alle tijden heen is de Heere onteerd en is de kerk gekweld door hypokrieten. De Heere komt het oprechten te leren, het kostelijke van het snode te scheiden. Maar dat moet men altijd van binnen in de eerste plaats op zichzelf in toepassing brengen. In ons bedorven bestaan leeft niet alleen een wereld van ongerechtigheid, doch ook van eigengerechtigheid. En laat ons daarmee rekening houden, want de Heere ziet naar waarheid in het binnenste. Wij zijn altijd in gevaar te vervallen in een wereldse godsdienstigheid. De Schrift bindt ons dat op het hart als zij zegt: „En wordt deze wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij.” En wie dat ter harte mag nemen, bidt van dag tot dag om de vernieuwing van het gemoed. In de staat der genade hebben wij dan ook altijd weer de dierbare werkingen van de Heilige Geest nodig tot de vernieuwing van het gemoed om de Heere kinderlijk te vrezen. En dat leven is geheel onderscheiden van vorm en sleur, want het kleeft de Heere aan.

R. Kok.

Kiesrecht voor de vrouw in de kerk?

9

Wereldgelijkvormig?

De klacht over de toenemende wereldgelijkvormigheid wordt in onze tijd veel gehoord. Geen wonder. Er is wel reden voor. De geest van deze wereld dringt steeds verder op over het erf van de kerk. Trouwens hoe wordt dit bevorderd door de veldwinnende gedachte, dat het spreken over de tegenstelling tussen kerk en wereld uit de tijd is. Soms lijkt het wel, alsof de kerk eerst de wereld vragen moet hoe of zij de boodschap van Gods Woord in deze tijd moet brengen. Een galante benadering van de wereld is in trek.

Nu is het ook ongetwijfeld waar, dat deze klacht soms ook al te gemakkelijk wordt uitgesproken. De Heere zoekt ten deze waarheid en bedachtzaamheid.

U zult zeggen: wat heeft het vrouwenkiesrecht te maken met wereldgelijkvormigheid? Wij zouden het verband tussen die twee dingen natuurlijk wel kunnen stellen. Een voorstander van het vrouwenkiesrecht, die vóór dit recht is omdat de positie van de vrouw in de wereld nu eenmaal geheel anders is geworden zonder te letten op wat Gods Woord zegt, openbaart een zekere wereldgelijkvormigheid. Waarmee uiteraard niet gezegd wordt dat iedere voorstander zo is.

Echter de beschuldiging van wereldgelijkvormigheid komt vanuit Amsterdam! Duidelijk kunt u aan het einde van de toelichting deze beschuldiging lezen. In feite komt het hier op neer, dat ieder die vanuit het recht van de vrouw om te kiezen redeneert tot het recht van de vrouw om gekozen te worden, en bijzonder het ambt van predikant, ouderling of diaken, zo wereld gelijkvormig is. Nu zal wel bedoeld zijn, dat het mes hier naar twee zijden moet snijden. Zowel tegen hen, die met het eerste trachten naar het tweede, als tegen hen, die vrezen dat het recht om te kiezen een zekere stap is naar het recht om gekozen te worden. Hoe waar het laatste is, is duidelijk gebleken op de Generale Synode, waar de instructie van Amsterdam besproken is. Daar werd de vrees uitgesproken door enkele afgevaardigden, dat de verklaring van de schriftgegevens - zoals in de toelichting - evenzeer kan dienen voor het toekennen van het kiesrecht („aktief”) voor de vrouw als voor het toelaten van de vrouw tot het bijzondere ambt. En wat was de beschuldiging?

Dat het betrekken van de vraag naar de toelating van de vrouw in het ambt bij deze zaak verwereldlijking betekende! Niemand zal het me dus kwalijk nemen, als ik het zo stel: die bij de zaak van het kiesrecht spreken over een stap naar de vrouw in het ambt zijn der wereld gelijkvormig, volgens Amsterdam.

't Spijt me, maar men heeft toch in deze toelichting blijk gegeven van een wonderlijke gedachte over de wereldgelijkvormigheid. Voelt men soms, dat in de gehele bewijsvoering gevaren schuilen en wil men deze aan het einde bezweren? Het lijkt er wel op. Het doet trouwens zeer eigenaardig aan dat men van meerdere zijden zegt: wij zijn wel voor het kiesrecht van de vrouw, maar wij verbieden u om daaruit te halen, dat we ook voor de vrouw in het ambt zijn. Het zou van verdachtmaking getuigen en van een onbroederlijke houding, als dit wel gebeurde.

Dit verbod zegt mij niets. Het zou van verdachtmaking getuigen, als we iets schreven dat niet gezegd is. En er zou van onbroederlijkheid gesproken kunnen worden, als het ging om bestrijding van personen. Het gaat hier om de zaak. En dan willen we ronduit hier schrijven, dat de vrees voor het volgende station - namelijk de vrouw in het ambt - in de toelichting zelf gegrond is. Is het dan niet naar Gods Woord om te waarschuwen voor de mogelijkheid van de volgende stap? Het zou wereldgelijkvormig zijn als we rustig in zouden dommelen, de gevaren niet onderkennen en alles zonder meer door laten gaan.

Is het dan niet mogelijk om voor het kiesrecht van de vrouw in de kerk te zijn zonder haar in het ambt te willen stellen? Natuurlijk. Er zijn er in het verleden geweest, die de verkiezing in de lijn van het adviseren zagen en geen bezwaar hadden tegen de medewerking van de vrouwelijke leden aan de verkiezing van ambtsdragers. Zij zullen er nog wel zijn. Zij erkennen echter de scheppingsordinantie in dit opzicht en verklaren de betreffende schriftgedeelten, die we in deze artikelen meerdere malen hebben aangehaald, als afwijzend de regering van de vrouw in de kerk. Echter in de toelichting zelf ligt onze vrees gegrond, dat hier geen halt zal zijn, maar dat de vraag naar vrouwelijke ambtsdragers op de kerkelijke vergadering ook op ons erf niet ver weg is. De wijze waarop het kiesrecht voor de vrouw verdedigd wordt roept vanzelf deze vrees op.

In de eerste plaats: de wijze waarop de schriftplaatsen als 1 Cor. 14:34, 35 en 1 Tim. 2:11 en 12 verklaard worden als niet geldend tegen het kiesrecht voor de vrouw - geheel in de lijn van nieuwere exegesen - moet haast wel meebrengen, dat dezelfde teksten ook geheel ongeschikt zijn als bewijsplaatsen tegen de vrouw in het ambt. Immers in beide gevallen zijn niet de omstandigheden van die tijd beslissend, maar de verwijzing naar de scheppingsordinantie. Wanneer dit eenmaal ontkend is, dan kunnen we ook rustig uit de daar genoemde omstandigheden konkluderen: het gaat hier niet over het ambtelijk spreken van de vrouw. Zoals de meeste exegeten vandaag gedaan hebben.

In de tweede plaats: juist het redeneren vanuit het algemeen ambt der gelovigen doet deze vrees nog meer spreken. Wie iets weet van de gedachten in onze tijd over het bijzondere ambt, kan hier alleen maar huiveren. Het onderscheid tussen het ambt der gelovigen en het bijzondere ambt komt toch uit Christus op en is geen gespecialiseerde tak van het algemene ambt.

In de derde plaats: we missen hier het positie kiezen tegen de vrouw in het ambt. Wie een en ander leest uit de strijd in de Gereformeerde Kerken in de jaren 1917-1918, wordt er door getroffen hoe krachtig de voorstanders van het vrouwenkiesrecht de schriftuurlijke gronden tegen de vrouw in het ambt lieten gelden. En de vraag komt op, waarom dit in de Amsterdamse toelichting niet gedaan is. Er wordt alleen gezegd: alleen Christus Zelf, Die uit de schare der gelovigen sommigen wil bekleden met het bijzondere ambt, heeft het recht te bepalen wie Hij daarmee bekleden wil". Er klinkt hier geen duidelijk neen!

Het is daarom, dat de beschuldiging van wereldgelijkvormigheid in genoemde toelichting, mede aan het adres van allen, die in deze weg geen halt vrezen, ons zeer vreemd voorkomt. We willen hem zelfs hartgrondig verwerpen.

De wereldgelijkvormigheid is allereerst een zaak van ons hart. Daarom zal niemand daarin onschuldig uitkomen voor het aanzicht des Heeren. En wij voor ons zouden

het alleen maar wensen, dat wij allereerst de listen van het wereldgelijkvormig bestaan van onszelf onderkennen mogen. De besmetting van de geest van deze tijd te haten en te vlieden, dat is overal nodig, waar wij ook wonen in kerkelijk Nederland. En dan is het mijn vaste overtuiging dat we tegen een andere wereldgelijkvormigheid strijden dan deze toelichting doet.

D. Slagboom

3

Leesdiensten

In kerken van Gereformeerd belijden zijn er geen bisschoppen of superintendents met bepaalde bevoegdheden over de gemeenten. Elke plaatselijke kerk heeft haar eigen zelfstandigheid, natuurlijk met inachtneming van het kerkelijk akkoord. Elke gemeente is gebonden aan Gods Woord, de belijdenis, de kerkorde en die bepalingen, die door de kerken worden vastgesteld.

Daarom moeten predikanten en ook ouderlingen en diakenen een formulier ondertekenen, waardoor zij verklaren in te stemmen met Gods Woord en de drie formulieren van enigheid. Het slot van deze verklaringen luidt als volgt: „Tenslotte beloven wij in alles te handelen naar de geldende Kerkorde en de verdere bepalingen en besluiten van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland.” Er wordt ook kerkvisitatie gehouden. Deze is geregeld in art. 44 van de kerkorde. Dit artikel luidt als volgt: „Ook zal de classis ten minste twee van haar meest ervaren en bekwaame dienaren des Woords machtigen, om in alle kerken elk jaar kerkvisitatie te houden en also toe te zien, of de predikanten, ouderlingen en diakenen hun ambt getrouw waarnemen, bij de zuiverheid der leer volharden, de aangenomen kerkorde in elk opzicht handhaven en de opbouw van de gemeente, alsmede van de jeugd, naar behoren, zoveel hun mogelijk is, met woorden en werken bevorderen, opdat zij hen, die nalatig in het één of ander bevonden worden, bijtijds broederlijk vermanen en met raad en daad alles doen strekken tot de vrede, opbouw en welzijn der kerken. Iedere classis is bevoegd, zo zij dit wenst, het mandaat van deze visitatoren te verlengen, tenzij de visitatoren zelf, om redenen waarover de classis heeft te oordelen, verzoeken te worden ontslagen.”

In de praktijk worden doorgaans alle dienaren aangewezen, ook zij die nog maar kort in het ambt staan. Van een jaarlijkse visitatie komt niet veel terecht. De meeste predikanten zijn in de wintermaanden druk bezet en in de zomermaanden is het moeilijk visitatie te houden in verband met de afwezigheid van ambtsdragers door vakantie. Maar goed, de classis wijst telkens de predikanten aan en de gemeenten, die zij moeten bezoeken.

Het wordt de visitatoren gemakkelijk gemaakt, omdat er een lijst is van vragen, die moeten worden gesteld en die voorkomen in het reglement op de kerkvisitatie. Dit reglement is laatstelijk opnieuw vastgesteld door de synode 1965/'66.

Er was een rapport van de deputaten voor de uitgave van de Dordtse kerkorde. Bij de behandeling daarvan ter synode wezen de rapporteur en de voorzitter van deputaten erop dat deputaten de bestaande door vroegere synoden aanvaarde bepalingen en wijzigingen hebben samengevat, c.q. verwerkt in hun concept. Ook verklaarden zij: „Wijziging van de kerkorde zelf is niet voorgesteld, behoudens enkele redactionele zaken.”

De deputaten hadden bij verschillende instructies en reglementen wijzigingen voorgesteld. Zo lezen we in hun voorstel ten aanzien van het reglement op kerkvisitatie o.a. het volgende:

„Gewijzigd worde

3. (in uitgave 12 sub a): Werden ijverige pogingen in het werk gesteld om een dienaar des Woords te beroepen, al of niet met behulp van de kas voor onderlinge bijstand ad art. 11 K.O.?

5. (idem 2 sub c): Worden uitsluitend predikaties gelezen van predikanten die tot de dienst des Woords in de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland wettig geroepen zijn, c.q. van predikanten die geëind hebben in de kerken welker wettige voortzetting zij zijn?”

Een en ander was dus bedoeld als redactionele wijziging. Dit schiep geen nieuw recht. Hoe zou dit ook mogelijk zijn in de vorm van vragen! Wijziging van het recht kan alleen plaats vinden, wanneer de kerken zich hebben kunnen uitspreken. Dat was bij deze wijziging niet het geval. Hier gaat het om een reglement dat de visitatie regelt, niet meer en niet minder. Verschillende vragen hebben een informatief karakter, b.v.: „Worden desamenkomsten der gemeente goed bezocht? Is er vrucht van de prediking?” Bij die vragen hoort ook de vraag omtrent de predikaties die gelezen worden.

Deze vraag wordt alleen in vakante gemeenten gesteld, niet in gemeenten, waar een predikant staat en waar toch ook soms betrekkelijk veel leesdiensten voorkomen, b.v. bij vakantie of ziekte van de predikant.

Stel u voor, dat de vraag een verplichting inhield om bepaalde predikaties te lezen, dan zou deze verplichting voor een gemeente met een predikant niet bestaan en wel voor een vakante gemeente. Zou een gemeente vakant raken, dan zou opeens deze beperking gelden, en wordt in de vakature voorzien diezelfde verplichting weer vervallen. Dus dan zou er tweerlei en wisselend recht zijn. Ieder begrijpt dat dit niet gaat.

Volledigheidshalve wijzen we er even op, dat er verschillende vragen worden gesteld, waarvan wel een kerkelijke bepaling ten grondslag ligt, maar deze vragen worden in *alle* gemeenten gesteld. Daarbij gaat het er over, of kerkelijke bepalingen en besluiten van classes en synoden worden nageleefd.

Het reglement regelt de visitatie en legt geen verplichtingen aan bepaalde gemeenten of kerkeraden op. Het komt ons voor, dat dit wel duidelijk is.

Daaruit vloeit dus de vrijheid van de kerkeraden voort om met inachtneming van de Schrift en belijdenis die preken te kiezen, die het meest geacht kunnen worden te strekken tot stichting van de gemeente.

We hoeven hier niets aan toe te voegen. Alleen dit:

De vrijheid moet en mag niet leiden tot willekeur. De keuze van preken moet met ernst en biddend en welbewust worden gedaan. En laten vakante en andere gemeenten dan niet vergeten de preken van dienaren, die vroeger ingang bij haar hebben gevonden en van hen, die nog in haar midden geliefd zijn.

B.

Uit een preek

over

Genesis 49 : 22 t/m 26

Dan gaat Jacob voort in vers 23 wanneer hij zegt: „De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan en beschoten en hem gehaat.”

De schutters waren zijn eigen broers, want die broers wilden het woord niet, dat Jozef bracht. Die broers verwierpen hem, omdat ze niet wilden aannemen wat hij zei krachtens de openbaringen Gods. Die schutters hebben hem veel bitterheid aangedaan. Want die bitterheid ligt ten eerste dan hierin, dat Jozefs woord verworpen werd, terwijl hij toch wist, dat hij de woorden Gods sprak.

„Veel bitterheid”, ze werpen hem in de put. Eerst willen ze hem doden, maar neen, tenslotte komt hij toch in de put. Hij wordt uit de put gehaald om verkocht te worden aan de Midianieten. Dan wordt zijn veelervarende rok uitgetrokken en krijgt hij een slavenkleed aan, want hij wordt door de Midianieten als slaaf verkocht aan Potifar. Het zou daar alles goed en best gaan zijn naar de wereld. Hij zou daar alles gehad kunnen hebben wat hij maar begeerde, indien hij niet de zonde geweigerd had waartoe de vrouw van Potifar hem verlokte. Als hij maar toegestemd had. Hij behoefde daar alleen maar „ja” te zeggen tot de vrouw van Potifar. Want we lezen dat deze vrouw iedere dag met hem sprak om de zonde te bedrijven. Omdat Jozef niet zondigen wilde „Zou ik zulk een groot kwaad doen en zondigen tegen God?” werd het bewijs van zijn onschuld het bewijs van zijn schuld. Namelijk zijn kleed, dat die vrouw liet zien

aan Potifar. Toen zei Potifar: Hij moet de gevangenis in.

Jozef in de gevangenis. Waarom? Omdat hij niet zondigen wilde! Omdat hij onschuldig was in de gevangenis! Denkt het eens in, wat een diepe weg. Juist omdat iemand de zonde niet wil doen, komt hij in de nood en onder de druk. Dan vraag ik, wanneer Jozef daar zit in de gevangenis: „Jozef, houdt genog vast aan die God? Geloof ge nu nog Jozef, dat die God bestaat en dat Hij Zich aan uw ziel heeft geopenbaard? Want kijk nu eens naar uw kleren. Jozef ge zijt begonnen met een veelkleurige rok en toen werd u een slavenkleed aangetrokken. Nu hebt ge tenslotte niet meer aan dan een gevangenispak.”

Dit alles omdat Jozef God vreesde! Want wanneer Jozef God niet gevreesd had, dan had hij een rijk leven bij Potifar gehad. O Jozef, wat is er nu van uw dromen terecht gekomen? Ge komt steeds verder af van het doel. Ge zijt uw rok kwijt, ge zijt niet eens een slaaf meer. Ge zit nu in de gevangenis als een misdadiger. Het gaat al dieper en dieper met Jozef, want u kent ook het verhaal van de schenker en de bakker. De bakker had gedroomd tot zijn oordeel en de schenker had gedroomd tot zijn voordeel. Jozef verklaarde beide dromen. Hij verklaarde in de gevangenis de dromen van een ander, terwijl hij zijn eigen dromen niet meer verklaren kon. „Wil je dan ook nog eens aan mij denken?”, zei Jozef tot de schenker, „wanneer je dan in vrijheid gesteld zult zijn?” De schenker beloofde het natuurlijk gul. Maar.....Jozef bleef in de gevangenis; dewijl hij, dat is de schenker, vergat degene, die hem welgedaan had.

De wegen kunnen diep zijn. Jozef behoorde ook tot de kerk Gods. Ook hier één van de twaalf takken, dat is het leven van de kerk des Heeren. Zo gaat het meer, en zo gaat het met ieder lid van de kerk. In welk opzicht dan ook, het gaat langs de diepte naar de hoogte. De diepte, en die is benauwd. Dat zijn de tijden, dat ze uitroepen:

Zouden Zijn beloftenissen
Verder haar vervulling missen?

Want het gaat precies de verkeerde kant op, dat ze zeggen: „O God, zo komt het er nooit, het gaat in de tegengestelde richting. Zokan het niet en zo moet het niet”. Ze hebben er allen iets van gekend. Jakob ook in zijn leven toen hij zei: „Al deze dingen zijn tegen mij”. Elia heeft er iets van gekend na de Karmel, toen hij lag onder de struiken. David heeft het ook geleerd toen hij vervolgd werd door Saul. Petrus wilde ook niet naar de diepte. Hij kon het ook niet meer bezien toen Christus sprak van Zijn lijden. Hij vond het niet nodigen zei: „Heere, dat zal U geenszins geschieden”. Toen het naar de diepte ging, dacht Petrus: Nu gaat het verkeerd.

Dat denkt de kerk Gods nog: Nu gaat het verkeerd. Jozef heeft zijn rok, zijn prachtige rok moeten verliezen. Zo moeten ook in de kerk des Heeren de rokken verloren worden. Het moet zo worden, dat ze in de gevangenis komen, van de duisternis, van de donkerheid en van de diepte. Want God gaat met Zijn volk door de diepte naar de hoogte.

Jozef, houdt ge nog vast aan die God? Jozef, nu ziet ge: de schenker heeft u ook vergeten en ge komt nooit meer uit de gevangenis. Hoe moet dat nu, Jozef, met uw dromen en met al wat ge verteld hebt? Geloof ge dat nu nog? En dan vers 24. Dan geeft Jakob het antwoord op de vraag: „Maar zijn boog is in stevigheid gebleven, en de armen zijner handen zijn gesterkt geworden door de handen van de Machtige Jakobs”. De Machtige Jakobs, dat is de God Jakobs. Die heeft Jozef vastgehouden. Och, het gaat er tenslotte niet om wat Jozef gedaan heeft en wat Jozef gepresteerd heeft, want Jozef is vastgehouden. Het gaat er om wat God gedaan heeft in Jozef.

Dat is altijd de zaak. Niet wat de kerk zelf doet, want de kerk kan nooit iets goed doen, ze kan alleen maar vallen en afvallen. Maar het gaat er om wat God doet in de kerk, De Machtige Jakobs hield Jozef vast en houdt Zijn volk vast. Anders was Jozef gevallen in het huis van Potifar en anders was Jozef gevallen in de gevangenis. Maar dat is nu het wonder en dat lezen we geregeld van Jozef: De Heere was met hem.

De Heere was met hem met Zijn zegen, met

Zijn nabijheid, en dan heeft de mens toch alles mee. Hij had veel tegen, maar hij had toch alles mee. „Zijn boog is in stevigheid gebleven”, omdat de Heere met hem was. Zijn boog is gespannen gebleven, dat wil zeggen: hij is niet verslapt in zijn vernedering en ook niet in zijn verhoging. Want het is een zwaarder werk om aan de Heere vast te houden in de voorspoed, dan in de tegenspoed.

In een gevangenis pak geloven, dater een God bestaat, Die Zich aan uw ziel geopenbaard heeft, is moeilijk. Maar met een koningskleed van purper te geloven, dat er een God in de hemel bestaat, is nog moeilijker, dacht ik. Geen kleinigheid, die verhoging van Jozef. Hij is onderkoning geworden, de tweede in gans Egypteland. Toch is hij blijven buigen voor de God der goden. Dat is geen kleinigheid, want wanneer de koning buigt, valt de kroon van zijn hoofd. Sommigen zijn nog maar korporaal en het gist zit al in de schoenen. Sommigen hebben nog maar een paar letters gegeten en ze vliegen al in de hoogte. Sommigen zijn nog maar een stapje vooruit op de ladder van de maatschappij en ze kennen een ander al niet meer.

Maar Jozef in zijn koningsmantel is de nederige gebleven aan de troon Gods. Jozef met zijn kroon, hij had de eer voor het grijpen, hij leefde in zijn verhoging midden in de weelde; hij had maar te spreken en het stond er, en te gebieden en het was er. Toch, ondanks die enorme verering van mensen, is zijn boog gespannen gebleven, dat wil zeggen: Hij is niet verslapt, hij heeft de goede strijd gestreden, hij heeft het geloof behouden ook op de troon.

De naam Jozef herinnert aan godsvrucht en aan godsvreze, is 't niet waar? Zoals Jozef zijn er niet veel in de kerk des Heeren.

Wanneer zijn broers terug komen, neemt hij geen wraak; dan zegt hij niet: Nu is het mijn beurt. Hij had het kunnen doen. Och, Jozef zag over de hoofden der schutters heen, en daar is genade voor nodig. Maar dat is toch een bewijs van diepe godsvrucht. Over de hoofden van de schutters heen te zien, dat wil zeggen: Jozef eindigde in de raad Gods. Jozef is een bewijs van de godsvrucht.

Ds. F. Bakker

KERKNIEUWS

Rotterdam-west

Ds. H. van Leeuwen nam dinsdag 12 juni j.l. na een verblijf van ongeveer zes jaar afscheid van de gemeente Rotterdam West. Veel vrienden en belangstellenden uit andere gemeenten waren gekomen om bij dit afscheid Gods Woord te beluisteren. Er was ook een bus uit Urk, de toekomstige gemeente van Ds. Van Leeuwen.

Gesproken werd over Deut. 30:19. Overdacht werd 1. Het gepredikte Woord; 2. Het schiffende Woord; 3. Het nodigende Woord.

Er was veel aandacht voor dit ernstige woord. Na de slotzegen sprak de scheidende predikant in een persoonlijke ontboezeming de gemeente toe. Ds. I. de Bruyne van Rotterdam Centrum dankte namens de Classis voor de vele arbeid in Schiedam en Pernis. Br. W. Bakker sprak namens Urk, en br. V. d. Sluys namens kerkeraad en gemeente van Rotterdam West.

Boekbespreking

Hoort naar Israël door Ds. F. Bakker; N.V. Uitgeverij „De Banier”

In dit boek van ruim 160 blz. zijn 9 preken opgenomen over negen van de twaalf zonen van vader Jakob en tenslotte een preek over het sterfbed van Jakob zelf. Deze preken luiden zoals Ds. Bakker ze eens heeft uitgesproken. Er ontbreken preken over de zonen Ruben, Simeon en Levi, die, voorzover bekend, niet op de band werden opgenomen.

Het is niet nodig om uitvoerig op dit werk van onze in de kracht van zijn leven overleden vriend in te gaan. Hij spreekt nog na zijn dood en is door zijn gedrukte nalatenschap velen ten zegen. Ook dit werk laat zien hoe Ds. Bakker de Schrift opende en daarin stof vond om zijn gemeente te onderwijzen.

In een afzonderlijk artikel willen we een gedeelte uit de preek over Jozef overnemen. En wel uit waardering voor de arbeid van onze vriend, die de talenten, die de Heere hem geschonken had, tot het laatste toe gebruikt heeft. Maar ook, om op te wekken dit boek aan te schaffen. Het kost gebonden f 7,50.

Stemmen uit Genève, bundel 4, van Joh. Calvijn. Uitgave van de Gereformeerde Bibliotheek te Meeuwen (N.Br.)

Deze bundel bevat een voorrede van 1563, een voorwoord van Th. Beza van 1593 en verder 7 preken van Calvijn over het eerste hoofdstuk van het boek Job. Deze preken vormen de hoofdinhoud en zijn kostelijk om te lezen.

Calvijn begint zijn eerste preek als volgt:

„Om goed ons voordeel te doen met hetgeen in dit boek geschreven staat, moeten wij allereerst weten wat de hoofdzak ervan is. Welnu, de geschiedenis, die hier geschreven staat, toont ons hoe wij in Gods hand zijn, en dat het Hem vrij staat ons leven te regelen ener over te beschikken naar Zijn goeddunken, en dat het onze plicht is ons in alle nederigheid en gehoorzaamheid aan Hem te onderwerpen. Dat dit reden genoeg is, dat wij geheel en al de Zijne zijn, hetzij tot leven, hetzij tot sterven. En zelfs wanneer het Hem behagen zou Zijn hand over ons op te heffen, ook al begrijpen wij niet waarom Hij het doet, dat wij niettemin Hem altijd moeten verheerlijken, met de belijdenis dat Hij rechtvaardig is en billijk. Dat wij niet tegen Hem morren, dat wij niet in het recht gaan treden, wel wetende dat wij altijd overwonnen zullen blijven wanneer wij met Hem twisten. Daar hebt ge dan, wat wij om kort te gaan van de geschiedenis moeten onthouden, namelijk dat God zulk een heerschappij over Zijn schepselen heeft, dat Hij er naar welgevallen over kan beschikken, en wanneer Hij een strengheid toont die wij op het eerste gezicht vreemd vinden, dat wij niettemin de mond dicht houden om niet te morren, maar dat wij veeleer belijden dat Hij rechtvaardig is, wachtend totdat Hij ons duidelijk maakt waarom Hij ons kastijdt. Maar nu moeten wij de verdraagzaamheid beschouwen van de man die ons hier voor ogen gesteld wordt, gelijk de heilige Jacobus ons vermaant (Jac. 5:11). Want wanneer God ons toont, dat wij al de moeite moeten verdragen, die Hij ons zal toezenden, dan belijden wij wel, dat dat onze plicht is, maar evenwel maken wij melding van onze zwakheid, en het schijnt ons toe, dat ons dat tot verontschuldiging moet dienen. Om die reden is het goed, dat wij voorbeelden hebben die ons tonen, dat er mensen geweest zijn even zwak als wij, die niettemin de verzoeken hebben doorstaan en standvastig hebben volhard in de gehoorzaamheid aan God, hoewel Hij hen tot aan het einde toe sloeg. En daar hebben wij hier een uitnemende spiegel van.

Tenslotte is dat nog niet alles, dat wij de verdraagzaamheid van Job beschouwen, maar wij moeten op de uitkomst daarvan letten, gelijk de heilige Jacobus daar ook van spreekt. Want als Job in verwarring gebleven was, zou dat niet een gelukkige uitkomst geweest zijn, ook al had hij dan meer dan engelengeduld in zich gehad. Maar wanneer wij zien dat hij in zijn verwachting niet teleurgesteld is, en dat hij naar mate hij zich voor God vernederd heeft, genade gevonden heeft, dan hebben wij, zulk een uitkomst ziende, de gevolgtrekking te maken, dat er niets beters is dan ons aan God te onderwerpen, en alles wat Hij ons toezendt, rustig te verdragen, totdat Hij ons door Zijn loutere goedheid bevrijdt”.

Calvijn gaat nog verder, maar dit is genoeg om enig inzicht te geven in de wijze waarop Calvijn over het boek Job gepreekt heeft. In een paar afzonderlijke artikelen willen we nog enkele gedeelten overnemen, die wel bijzonder toespreken.

We bevelen dit werk van Calvijn van harte aan. Ook deze bundel kost f 2,50.

B.

DANKBETUIGING

Zeer velen hebben met ons meegeleefd na het heengaan van onze lieve vrouw en moeder

DIRKINA PIETERNELLA BLOM-STAAL

Wij willen allen hiervoor hartelijk dank zeggen. De Heere heeft alles welgemaakt.

Ds. G. Blom en kinderen

Meerkerk, juni 1968.

Wilt u VERMAGEREN op een veilige manier?

Bestel dan onze beproefde en onschadelijke

VERMAGERINGSKRUIDEN

f 6,- p. pak voor een maand.
Geen verzendkosten!

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTRAAT 5, HAARLEM

Telef. 02500-17137 — Giro 17811

BOEKEN

die in de boekbespreking worden aanbevolen, worden graag zonder prijsverhoging FRANKO THUIS geleverd door:

Boekhandel J. Butijn - Woerden

Nieuwstraat 15 - Telef. 03480-2889